

OPINIA
KRAJOWEJ RADY SĄDOWNICTWA
z dnia 9 czerwca 2010 r.

**w przedmiocie projektów ustaw o zmianie ustawy – Kodeks postępowania
cywilnego oraz niektórych innych ustaw (druki nr 2603 i 2604).**

Krajowa Rada Sądownictwa po zapoznaniu się z poselskim oraz komisyjnym projektem ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (druki nr 2603 i 2604) opiniuje je negatywnie.

Krajowa Rada Sądownictwa przypomina, iż w opinii z dnia 23 lipca 2009 roku¹ oraz w opinii z dnia 11 września 2009 roku² (w przedmiocie projektów ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego i zmianie niektórych innych ustaw) negatywnie oceniła przedstawione do zaopiniowania projekty zmian w w/w ustawach. Przedstawiane propozycje doprowadzą do pogorszenia standardu świadczenia usług prawnych oraz podważą zaufanie do wymiaru sprawiedliwości. Należy zaznaczyć, że z uwagi na charakter i wagę czynności podejmowanych w związku ze świadczeniem usług prawnych, nie można obniżać wymogów stawianych osobom pragnącym wykonywać zawód prawniczy.

Dopuszczenie do reprezentowania stron w postępowaniu sądowym przez absolwentów wydziałów prawa, którzy posiadają jedynie wiedzę teoretyczną stwarza poważne zagrożenie dla interesów obywateli, przy czym nie sposób uznać, by zabezpieczeniem tych interesów, był wymóg posiadania przez osoby mające świadczyć pomoc prawną ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej. W szczególności w postępowaniu cywilnym kierującym się zasadą kontradyktoryjności skala szkód, jakie może wyrządzić stronie osoba nie mająca odpowiedniego przygotowania oraz praktyki zawodowej, jest ogromna i w żaden sposób nie zostanie zrekompensowana przez wypłatę odszkodowania.

Z uwagi na odpowiedzialność adwokatów i radców prawnych za czynności dokonywane w interesie ich klientów zostały sformułowane zasady etyki, do których osoby wykonujące w/w zawody mają się obowiązek stosować, a za złamanie których grozi odpowiedzialność dyscyplinarna włącznie z możliwością wydalenia z zawodu. Proponowane zmiany nie stawiają potencjalnym pełnomocnikom żadnych wymogów w zakresie etyki, czy obowiązku zachowania tajemnicy zawodowej, co stwarza pole do nadużyć, w szczególności wykorzystywania naiwności osób nie mających doświadczenia w obrocie prawnym. Adwokat

---

1 <http://www.krs.pl/admin/files/200046.pdf>

2 <http://www.krs.pl/admin/files/200072.pdf>

i radca prawny muszą się kierować etyką zawodu oraz dobrem klienta, a w przeciwieństwie do osób, o których mowa w projekcie – zysk nie jest nadrzędnym celem ich działania.

Rzeczpospolita Polska jako demokratyczne państwo prawne ma obowiązek zapewnienia obywatelom pomocy prawnej o jak najwyższym standardzie. Nie bez przyczyny w art. 17 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej wyróżnia się „zawody zaufania publicznego” do których między innymi zalicza się zawody prawnicze - adwokata i radcy prawnego.

Propozycje przedstawione w projekcie zmierzają do obniżenia kryteriów, jakie winny spełniać osoby, które mają wykonywać czynności o szczególnym charakterze i doniosłości z punktu widzenia zadań państwa i zapewnienia obywatelom właściwych środków ochrony gwarantowanych konstytucyjnie praw i wolności.

Umożliwienie reprezentowania stron w postępowaniu sądowym osobom, które nie odbyły odpowiedniego szkolenia zawodowego oraz bez nadzoru merytorycznego i etycznego ze strony właściwego organu samorządu stanowi istotne zagrożenie interesów obywateli oraz będzie skutkować utratą społecznego zaufania do całego systemu wymiaru sprawiedliwości.

Drugi z przedstawionych projektów (druk nr 2604) zrezygnował co prawda z propozycji umożliwiającej wniesienie skargi kasacyjnej przez osobę, która ukończyła wyższe studia prawnicze i uzyskała tytuł magistra lub zagraniczne studia prawnicze uznane w Rzeczpospolitej Polskiej, jak i regulacji umożliwiającej tej osobie zastępstwo stron w postępowaniu przez Sądem Najwyższym, jednak zasadnicze uwagi wskazane w poprzednich opiniach są nadal aktualne.

Krajowa Rada Sądownictwa zwraca ponadto uwagę na to, że wobec radykalnego otwarcia aplikacji adwokackiej i radcowskiej w ostatnich latach oraz zwiększenia liczby adwokatów i radców prawnych spodziewany jest w związku z tym dalszy wzrost liczebności tych grup zawodowych.

Występujący w sprawach sądowych profesjonalni pełnomocnicy powinni, zdaniem Rady, posiadać minimum przygotowania zawodowego, który zapewnia odbycie aplikacji adwokackiej bądź radcowskiej zakończonej odpowiednim egzaminem zawodowym. Jednocześnie podkreślić wypada, że zgodnie z art. 66 ust. 2 ustawy z dnia 26 maja 1982 roku Prawo o adwokaturze³ oraz art. 25 ust. 2 ustawy z dnia 6 lipca 1982 roku o radcach prawnych⁴ do egzaminu adwokackiego lub radcowskiego mogą przystąpić również osoby, które nie ukończyły aplikacji adwokackiej lub radcowskiej po spełnieniu wskazanych w w/w przepisach warunków. Spełnienie co najmniej wymogu zdania egzaminu zawodowego służy dobrze pojętym, słusznym interesom obywateli, których ochrona prawna powinna mieć zapewniony odpowiedni poziom świadczonych usług prawniczych. Przedstawiony projekt tym interesom zagraża (w tym zakresie Krajowa Rada Sądownictwa podtrzymuje argumentację zawartą w opinii z dnia 15 kwietnia 2010 roku w przedmiocie projektu ustawy

---

3 Dz.U. z 2009 roku Nr 146, poz. 1188 ze zm.

4 Dz.U. z 2010 roku Nr 10 poz. 65.

o licencjach prawniczych i świadczeniu usług prawniczych⁵).

Dodatkowo wskazać trzeba, że przedstawione projekty są niespójne z ustawami o adwokaturze i radcach prawnych i dyskryminują aplikantów adwokackich i radcowskich, którzy dopiero po upływie czasu określonego w ustawach mogą występować przed sądami powszechnymi.

Nadto Krajowa Rada Sądownictwa po raz kolejny zauważa, że zmiany Kodeksu postępowania cywilnego są za częste i nieskoordynowane.

---

5 <http://www.krs.pl/admin/files/200317.pdf>